ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 22ας Φεβρουαρίου 1989 *

Στην υπόθεση 54/87,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους John Forman, νομικό σύμβουλο, και Eugenio de March, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τον καθηγητή Luigi Ferrari Bravo, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον Oscar Fiumara, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της Ιταλίας, 5, rue Marie-Adelaïde,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ:

— επειδή αρνείται να καταβάλει τόκο υπερημερίας σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 2891/77 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1977, περί της εφαρμογής της αποφάσεως της 21ης Απριλίου 1970 περί της αντικαταστάσεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από ιδίους πόρους των Κοινοτήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/002, σ. 64), τον οποίο όφειλε συνεπεία εσφαλμένης κατατάξεως ορισμένων δασμών κατά τους τρείς πρώτους μήνες 1980,

— επειδή παρέλειψε να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή τα πληροφοριακά στοιχεία που ήταν απαραίτητα για τον υπολογισμό του τόκου υπερημερίας κατόπιν επαναλήψεως του ιδίου σφάλματος κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο 1980, και

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

— επειδή παρέλειψε να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή αν και πότε έγιναν και ενδεχομένως διορθώθηκαν παρόμοια σφάλματα πριν από την 1η Ιανουαρίου 1980,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους O. Due, πρόεδρο, T. F. O'Higgins και F. Grévisse, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 17ης Νοεμβρίου 1988,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 1988,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 20 Φεβρουαρίου 1987, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί, μετά την παραίτησή της από δύο άλλα αιτήματα, να αναγνωριστεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη, επειδή αρνείται να καταβάλει τους τόκους υπερημερίας, σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 2891/77, περί της εφαρμογής της αποφάσεως της 21ης Απριλίου 1970 περί της αντικαταστάσεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από ιδίους πόρους των Κοινοτήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/002, σ. 64), τους οποίους οφείλει συνεπεία εσφαλμένης κατατάξεως ορισμένων δασμών κατά τον Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο 1980.

2 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 1980 το τελωνείο της Ραβέννας καταχώρισε, εκ παραδρομής, στα λογιστικά του βιβλία ορισμένους δασμούς ΕΟΚ, οι οποίοι, δυνάμει της αποφάσεως της 21ης Απριλίου 1970, η οποία

τίθεται σε εφαρμογή με τον προαναφερθέντα κανονισμό, συνιστούν ιδίους πόρους των Κοινοτήτων, ως δασμούς ΕΚΑΧ, δηλαδή ως εθνικούς πόρους. Το σφάλμα διορθώθηκε στα λογιστικά βιβλία του τελωνείου τον Ιούλιο 1980, μετά από έλεγχο που διεξήγαγαν οι τελωνειακές αρχές, με τις οποίες συνεργάστηκαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, και τα ποσά που αντιστοιχούσαν στους δασμούς αυτούς τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής στις 20 Σεπτεμβρίου 1980, με πίστωση του λογαριασμού « ίδιοι πόροι » της Επιτροπής στην υπηρεσία δημοσίων εσόδων της Ιταλίας.

3 Η Επιτροπή κάλεσε τις ιταλικές αρχές να της καταβάλουν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του προαναφερθέντος κανονισμού, τους τόκους υπερημερίας επί των ποσών που προέκυψαν από τη διόρθωση, για την περίοδο μεταξύ του χρόνου κατά τον οποίο έπρεπε να έχει πραγματοποιηθεί η πιστωτική εγγραφή των ποσών αυτών στο λογαριασμό της Επιτροπής και του χρόνου κατά τον οποίο έγινε πραγματικά η εγγραφή αυτή.

4 Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 11, κάθε καθυστέρηση των εγγραφών στο λογαριασμό « ίδιοι πόροι » της Επιτροπής οδηγεί στην πληρωμή από το οικείο κράτος μέλος τόκου, το επιτόκιο του οποίου ορίζει η διάταξη αυτή.

5 Οι ιταλικές αρχές αρνήθηκαν να ικανοποιήσουν την απαίτηση αυτή, θεωρώντας ότι ήταν κατά νόμο αβάσιμη.

6 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

7 Πρέπει εκ προοιμίου να υπομνηστούν οι αρχές της ρυθμίσεως που τέθηκε σε εφαρμογή με τον επίδικο κανονισμό, με τον οποίο σκοπείται, σύμφωνα με την προτελευταία αιτιολογική σκέψη, να δοθεί στις Κοινότητες η δυνατότητα να έχουν στη διάθεσή τους τους ιδίους πόρους υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.

8 Τα έσοδα τα οποία, δυνάμει της αποφάσεως 70/243 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970 (JO L 94, σ. 19), συνιστούν ιδίους πόρους των Κοινοτήτων, μεταξύ των οποίων οι δασμοί του κοινού δασμολογίου, βεβαιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 1 του προαναφερθέντος κανονισμού 2891/77, από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις νομοθε-

τικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις τους και τα ποσά των εσόδων αυτών τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό.

9 Κατά το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, του ιδίου κανονισμού « ένα έσοδο θεωρείται ότι έχει βεβαιωθεί, μόλις η αντίστοιχη απαίτηση καθοριστεί δεόντως από την αρμόδια υπηρεσία ή τον αρμόδιο οργανισμό του κράτους μέλους ».

10 Σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού, τα βεβαιωθέντα έσοδα εγγράφονται στα λογιστικά βιβλία « ίδιοι πόροι », που τηρούνται από κάθε κράτος μέλος, το αργότερο στις 20 του δεύτερου μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου βεβαιώθηκαν. Δυνάμει των άρθρων 9, παράγραφος 1, και 10, παράγραφος 1, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να πιστώνουν, εντός της ίδιας προθεσμίας, το ποσό των βεβαιωθέντων ιδίων πόρων στο λογαριασμό « ίδιοι πόροι » που έχει ανοιχθεί για το σκοπό αυτό στο όνομα της Επιτροπής στην υπηρεσία δημοσίου θησαυρού [δημοσίων εσόδων και εξόδων] του οικείου κράτους μέλους ή στον οργανισμό που έχει ορίσει το κράτος μέλος για το σκοπό αυτό.

11 Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής το ποσό των εσόδων που συνιστούν ιδίους πόρους, το αργότερο στις 20 του δεύτερου μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου η απαίτηση που αντιστοιχεί στο έσοδο αυτό καθορίστηκε δεόντως από την αρμόδια υπηρεσία ή τον αρμόδιο οργανισμό του κράτους μέλους.

12 Πρέπει επίσης να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε, μεταξύ άλλων, απόφαση της 20ής Μαρτίου 1986 στην υπόθεση 303/84, Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, Συλλογή 1986, σ. 1171), οι τόκοι υπερημερίας που προβλέπονται από το άρθρο 11 του κανονισμού οφείλονται για « κάθε καθυστέρηση » και είναι απαιτητοί ανεξάρτητα από το λόγο στον οποίο οφείλεται η καθυστερημένη εγγραφή στο λογαριασμό της Επιτροπής.

13 Η κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας ωστόσο ισχυρίζεται ότι στην παρούσα περίπτωση η εγγραφή στο λογαριασμό της Επιτροπής δεν καθυστέρησε καθόλου. Σύμφωνα με την ιταλική νομοθεσία, που εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού, η βεβαίωση ενός εσόδου περιλαμβάνει όχι μόνο την τεχνική και νομική βεβαίωση του εν λόγω φόρου, αλλά και την εκκαθάρισή του και τη λογιστική του καταχώριση. Από

αυτό προκύπτει ότι το λογιστικό σφάλμα του τελωνείου της Ραβέννας εμπίπτει στη βεβαίωση των εσόδων κατά την έννοια του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού.

14 Κατά την ιταλική κυβέρνηση, το σφάλμα αυτό μπορεί να διορθωθεί σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου, κατά το οποίο, « όταν συντρέχει λόγος διορθώσεως βεβαιώσεως που έγινε σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο, η αρμόδια υπηρεσία ή ο αρμόδιος οργανισμός του κράτους μέλους προβαίνει σε νέα βεβαίωση ». Επομένως, η διόρθωση στη λογιστική καταχώριση του τελωνείου τον Ιούλιο 1980 συνιστά νέα βεβαίωση, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού, δεν πρέπει να περιληφθεί στη λογιστική κατάσταση των « ιδίων πόρων » παρά μόνο για το μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου πραγματοποιήθηκε.

15 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Μολονότι είναι ορθό ότι κατά το άρθρο 1 του κανονισμού οι ίδιοι πόροι βεβαιώνονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές τους διατάξεις, το πρώτο εδάφιο του άρθρου 2 ορίζει το χρόνο αυτής της βεβαιώσεως. Σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, το έσοδο θεωρείται ότι έχει βεβαιωθεί μόλις η αντίστοιχη απαίτηση καθοριστεί δεόντως.

16 Στην παρούσα περίπτωση είναι βέβαιο ότι οι απαιτήσεις βεβαιώθηκαν και εκκαθαρίστηκαν νομότυπα και οι διάδικοι συμφωνούν ότι το σφάλμα του τελωνείου δεν αφορά την κατάταξη των εμπορευμάτων, αλλά αποκλειστικά τη λογιστική καταχώριση των εσόδων ως εθνικών πόρων και όχι ως ιδίων πόρων των Κοινοτήτων. Η διόρθωση ενός τέτοιου λογιστικού σφάλματος, καθαρά ενδοϋπηρεσιακής φύσεως ως προς την αρμόδια υπηρεσία ή τον αρμόδιο οργανισμό, δεν επηρεάζει καθόλου τη βεβαίωση της απαιτήσεως και επομένως δεν μπορεί να συνιστά « νέα βεβαίωση » κατά την έννοια του άρθρου 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού, η οποία συνεπάγεται μετάθεση της προθεσμίας που τάσσεται για να τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής το ποσό του βεβαιωθέντος εσόδου.

17 Τα ποσά άρα που αντιστοιχούν στα επίδικα έσοδα που βεβαιώθηκαν τον Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο 1980 από το τελωνείο της Ραβέννας πιστώθηκαν με καθυστέρηση στο λογαριασμό « ίδιοι πόροι » της Επιτροπής και επομένως η Ιταλική Δημοκρατία έχει την υποχρέωση να καταβάλει στην Επιτροπή, για τα ποσά αυτά, τους τόκους που προβλέπει το άρθρο 11 του κανονισμού 2891/77.

18 Πρέπει επομένως να αναγνωριστεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, αρνούμενη να καταβάλει τους τόκους υπερημερίας που οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 2891/77, συνεπεία σφάλματος στη λογιστική καταχώριση ορισμένων δασμών κατά τον Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο 1980, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ.

Επί των δικαστικών εξόδων

19 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι η καθής ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

20 Όσον αφορά τα δύο αιτήματα από τα οποία παραιτήθηκε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, πρέπει να υπομνηστεί ότι κατά το άρθρο 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού διαδικασίας, ο παραιτούμενος διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εκτός αν η παραίτησή του δικαιολογείται από τη στάση του αντιδίκου. Στην παρούσα περίπτωση, τα δύο αιτήματα αφορούσαν την παράλειψη της καθής να γνωστοποιήσει ορισμένα στοιχεία στην Επιτροπή. Επειδή τα στοιχεία αυτά γνωστοποιήθηκαν μετά την άσκηση της προσφυγής, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα σχετικά αιτήματα της προσφυγής και η επακολουθήσασα παραίτηση υπήρξαν το αποτέλεσμα της στάσης της καθής και ότι, ως εκ τούτου, η καθής πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα και γι' αυτό το μέρος της προσφυγής.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Η Ιταλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ, επειδή αρνήθηκε να καταβάλει τόκους υπερημερίας, σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 2891/77 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1977, περί της εφαρμογής

της αποφάσεως της 21ης Απριλίου 1970, περί της αντικαταστάσεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από ιδίους πόρους των Κοινοτήτων, τόκους που όφειλε συνεπεία σφάλματος στη λογιστική καταχώριση ορισμένων δασμών κατά τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο 1980.

2) Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Due O'Higgins Grévisse Mancini

Κακούρης Schockweiler Moitinho de Almeida Díez de Velasco Zuleeg

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Φεβρουαρίου 1989.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος

O. Due